

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ МАРЖИНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОГО РИЗИКУ

Коломієць Є.С., гр. Е-38

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **М.А. Дядюк**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Невизначеність і ризик, містячи у собі протиріччя між запланованим і дійсним, є джерелом прибутку. Наукові дослідження характеризують прямо пропорційну залежність між ризиком і прибутком.

Методика маржинального аналізу прибутку дозволяє у повній мірі дослідити взаємозв'язки між головними показниками, що його формують та найбільш точно виміряти вплив факторів, оскільки у комплексі враховує взаємозв'язок обсягу виробництва (продажів), собівартості й прибутку. Завдяки можливості виділити кілька показників прибутку та можливості різного подання витрат підприємства й різного їхнього групування, вдається ідентифікувати й кількісно виміряти вплив конкретних факторів, що обумовлюють той або інший вид ризику.

Зокрема, чистий прибуток можна представити як різницю між виручкою від реалізації й витратами двох основних типів: виробничого характеру (змінні витрати на виробництво й збут і умовно-постійні витрати, не включаючи фінансові витрати) і фінансового характеру (відсотки до сплати). Величиною й часткою кожного із цих типів витрат можна управляти. Вплив виробничого (або операційного) левериджу характеризується взаємозв'язком виручки від реалізації й прибутку до відрахування відсотків і податків. Між цими показниками існує багатоплановий зв'язок. Дослідження факторів, що впливають на збільшення прибутку з боку умов формування виручки дозволяє кількісно виміряти операційний (виробничий ризик). Фінансовий леверидж дозволяє оцінити ступінь впливу на чистий прибуток з боку фінансової складової та дослідити фінансові ризики. Їхнє поєднання дозволяє вивчати ризики господарської діяльності у комплексі.

Галузеві особливості підприємств знаходять відображення як у складі матеріальних і фінансових економічних ресурсів, що використовуються. Це обумовлює специфіку результативних показників господарської діяльності й особливості формування й використання активів і капіталу, тому у прикладних дослідженнях з застосуванням маржинального аналізу їх слід обов'язково враховувати.

СУТТЄВІ РИСИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА

Косівчак Р.М., гр. 33 – УОА

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Л.М. Філіпішина**
Первомайський політехнічний університет
Національного університету кораблебудування ім. адм. Макарова

Створення ефективного конкурентного середовища, формування конкурентного ринку праці та конкурентоспроможного персоналу стає одним із ключових завдань ринкових перетворень в Україні. Розвинене конкурентне середовище має дати поштовх посиленню конкурентних позицій персоналу вітчизняних підприємств на ринку, сприяти економічній безпеці фірми.

Конкурентне середовище – це результат і умови взаємодії великої кількості суб'єктів ринку, а також певного зовнішнього впливу на умови економічної діяльності, що визначають відповідний рівень економічного суперництва і можливості впливу окремих економічних агентів на загальну ринкову ситуацію.

Певне конкурентне середовище та конкурентоспроможність його учасників визначає рівень розвитку конкуренції. Конкуренція на ринку праці, як економічний процес, може розглядатися на декількох рівнях: мікроекономічному, мезоекономічному, макроекономічному, міжнародному. Персонал підприємства функціонує на мікрорівні – в конкурентному середовищі підприємства.

Вважаємо, що підґрунтям для формування конкурентоспроможного персоналу на підприємстві можуть стати такі суттєві риси розвинутого конкурентного середовища на мікрорівні: перевага нецінових видів конкуренції; динамічний розвиток конкурентного середовища; наявність достатньої кількості конкурентів; наявність споживачів; застосування конкурентами виключно методів добросовісної конкуренції для отримання переваг; забезпечення рівних конкурентних умов для всіх суб'єктів; наявність державного впливу на стан конкурентного середовища шляхом адміністративних (прямих), так і економічних (непрямих) методів.

На наш погляд, напрямами подальшого розвитку конкурентного середовища на підприємствах України можуть стати створення на підприємствах сприятливих умов для розвитку конкуренції персоналу та її стимулювання, економічно обґрунтоване скорочення монопольних робочих місць, а в межах країни – розвиток ринкових структур на комерційній основі.